

חברת לזמרי ש"ם

לחיזוק לימוד
הדף היומי

בס"ד

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

נושג גאמורזי, מהנאמז כפכשג אכ-אכ

כיצד נישל אברהם אבינו את ישמעאל מהירושה והעבירה ליצחק

המעביר נחלה אפילו מברא בישא לברא טבא אין רוח חכמים נוחה הימנו בבא בתרא קלג: המעביר נחלה מבניו אין רוח חכמים נוחה הימנו, ואפילו אם נותן את נחלתו להקדש, וכפסק הרמ"א (ח"מ סי' רנב, ס"ב) שאם מצווה אדם שיעשו עם נכסיו את הטוב ביותר שאפשר לעשות בהם, יש ליתנם ליורשיו, שזהו הדבר הטוב ביותר, וכאמור כאן בסוגיא. המפרשים תמהו שאם כן כיצד העביר אברהם את נחלתו מישמעאל ומבני הפילגשים, ונתנה ליצחק ("שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו", במדרש וברש"י בראשית כד, י) ונאמרו בקושיא זו יישובים רבים.

- א. המהרש"א (מ"א סנהדרין צא, ד"ה ויתן) כתב, שישמעאל היה בן שפחה ואינו ראוי לירש, ולבני הפילגשים אין איסור להעביר נחלה.
- ב. בדרך זו מרחיב הנצי"ב (העמק דבר בראשית כה, ו) שאף שמדין תורה יורשים בני הפילגשים, מכל מקום היה המנהג להקל בהם כמו שמצינו ביפתח שאמרו לו אחיו (שופטים יא ב) 'לא תנחל בבית אבינו'.
- ג. הבאר שבע (סנהדרין צא). כתב, שאיסור ההעברה מבן רשע, הוא שמא יצא בן כשר מאותו בן שממנו הוא מעביר את הנחלה, וכאן ידע אברהם ברוח הקודש שלא יצא מהם זרע כשר, ולפיכך העביר מהם את נחלתם.
- ד. המגיד מישרים (פרשת מטו"מ) כתב, שאיסור ההעברה הינו ע"פ 'סוד', וידע אברהם ש'סוד' זה אינו שייך בהעברת הנחלה שהוא עשה.

כמו"כ מקשים על המדרש הידוע (ב"ר פמ"ב, א) מ'הורקנוס' שהעביר את הירושה משאר בניו ונתנו לבנו רבי אליעזר בלבד, ותירץ בפי' יפ"ת על המדרש, שאחי רבי אליעזר הסיתו את אביהם לנדות את רבי אליעזר מהירושה, לכך העביר אותם עצמם מן נכסיו, משום שעשה להם את אשר זממו לעשות.